

Ayad Allawi, ex-primer ministre de l'Iraq i neuròleg.

“La por arriba fins a l'últim racó de la regió”

Al davant de la suite que ocupa a l'hotel de Kuwait té tres guardaespalles amb les armes prou evidents a sota del vestit. És temps de ramadà i els homes dejenen. Però Ayad Allawi, no; demana un cafè. Allawi ni tan sols vol fer la impressió que viu d'acord amb els ritus religiosos. I aquesta és una de les raons que expliquen per què, cap a sis mesos després de les eleccions iraquianes, encara no ha accedit al càrrec de primer ministre. És un dels pocs representants d'un Iraq seglar i supraconfessional.

Allawi, fill d'un empresari xiïta, va entrar al partit Baas quan estudiava, però va caure en desgràcia amb Saddam Hussein durant els 70; després va treballar als serveis d'intel·ligència occidentals en la tasca d'enderrocar el dictador. El 2004, els EUA el van situar com a primer ministre a l'Iraq de la postguerra. Després d'un any d'exercir de primer ministre provisional, va perdre el càrrec a les eleccions democràtiques. Però el març del 2010, a les eleccions al Parlament, es va situar al capdavant amb dos escons d'avantatge. Això sí, després de sis mesos de

Ayad Allawi, antic i probablement futur primer ministre de l'Iraq, parla de la retirada de les tropes nord-americanes, de la lluita pel poder a Bagdad i de la “claríssima probabilitat” d'una nova guerra a l'Orient Mitjà.

converses encara no ha aconseguit de formar govern.

Allawi es mostra pessimista quant a la regió. Diu que la nit abans d'aquesta entrevista es va passar fins a la una de la matinada fent consultes amb els dirigents àrabs. Amb un nombre de conflictes que creix a la regió, diu, la situació

és més greu que qualsevol que hagi pogut viure la majoria de la població en aquest país. “Avui, a primera hora —explica—, un dels nostres col·laboradors amb més experiència ens ha demanat: ‘Encara no ha esclatat la següent catàstrofe a l'Orient Mitjà?’”

—Vós sou neuròleg, doctor Allawi. Com descriuríeu en termes mèdics la situació actual de l'Iraq?

—Crítica. Tant pot tombar cap a l'un costat com cap a l'altre. Tot depèn de com tractin els metges el pacient. Si ho fan bé, l'Iraq sobreviurà; si no, que Déu ens empari!

—De manera que el vostre millor pronòstic seria...

—... Un Iraq amb un govern equilibrat, on càpiga tothom, que superi el sectarisme, iniciï la reconciliació política, creï veritables institucions estatals i forces de seguretat i segueixi una política exterior independent.

—I el més pessimista?

—Que l'Iraq continuï anant de corcoll i es converteixi en un estat fracassat. Si la cosa va així, es tornarà a obrir la caixa de Pandora i la violència sorgirà altre cop.

—Una recaiguda, en llenguatge mèdic, cap a la violència que es va produir el 2006 i el 2007?

—Sí. Però avui una recaiguda seria molt més greu, perquè ja no tenim les forces multinacionals que podrien contenir una guerra civil.

—El desplegament de combat de les tropes dels EUA s'acaba oficialment aquesta setmana. Això serà una ajuda per a l'Iraq o llevarà el suport vital al pacient malalt?

—Políticament és important. Però hi ha el problema que no hem establert els elements que podrien ajudar el pacient. Encara no hem afermat el treball polític de base; no hem creat un exèrcit que pugui portar el pes de la responsabilitat.

—El cap d'estat major militar iraquí, el general Babakir Zebari, diu que l'exèrcit de l'Iraq no serà a punt del tot abans del 2020 i que de moment els nord-americans s'han de quedar.

—Hi estic d'acord. Potser caldran deu anys més.

—Se'n van massa aviat els nord-americans?

—A la llarga se n'han d'anar. S'han estat set anys a l'Iraq i nosaltres no hem aconseguit res. Qui ens garanteix que d'aquí a set anys això serà diferent?

—**L'administració del president Barack Obama desatén l'Iraq en benefici de l'Afganistan?**

—Ja veieu què passa a l'Afganistan: un fracàs absolut. El problema no és que els EUA deixin l'Iraq i continuïn la seva lluita a l'Afganistan. Els Estats Units s'han de repensar l'estratègia per a tota la regió, des del centre de l'Àsia fins a l'Orient Mitjà. L'OTAN també s'haurà de repensar l'estratègia, de la mateixa manera que ho haurà de fer Europa. La política occidental va errada. Fixeu-vos-hi bé: Somàlia és un estat que ha fracassat. El Iemen s'ha d'encarar amb els desafiaments més seriosos. Palestina? Un pas endavant, tres endarrere. I seguint per aquest camí, trobaríem el Líban. Que no ens passi res quan el Tribunal Especial de les Nacions Unides per al Líban faci públic el seu veredict sobre el cas d'assassinat de l'ex-primer ministre Rafiq al-Hariri!

—**Una anàlisi molt pessimista, que no dona gaires esperances per a la pau a la regió.**

—No sóc pessimista, simplement sóc realista. Els EUA són l'última superpotència que queda. Ens cal tenir bones relacions amb Washington. També és important que vegem els errors de l'estratègia dels Estats Units. A l'Iraq, avui tenim uns soldats excel·lents, professionals, però —i només em limito a esmentar les paraules del cap d'estat major— no comptem amb un exèrcit disposat a assumir les seves responsabilitats. El ministre de l'Interior ha fet comentaris similars. I a les forces de l'ordre, s'hi han infiltrat membres de les milícies.

—**L'ex-ministre d'Afers Estrangers de Saddam Hussein, Tariq Aziz, actualment empresonat, acusa els Estats Units de deixar l'Iraq "a mercè dels llops". Què vol dir això?**

—Es refereix als depredadors que han deixat anar per tot l'Orient Mitjà els descontrolats i els terroristes que pretenen vessar tanta sang com puguin a tants llocs com sigui possible. Els conflictes entre l'Afganistan, el Corn de l'Àfrica i el Magrib són semblants i, en aquest sentit, van interrelacionats.

—**Els dirigents d'Israel, Jordània i els palestins aviat iniciaran una nova**

Els EUA deixen un Iraq on sovintegen els atemptats. "L'error més gran del govern iraquí i les forces multinacionals va ser d'abandonar Sahwa, les milícies decisives contra al-Qaida."

ronda de converses de pau a Washington. Considereu que tenen cap futur aquestes converses?

—Sóc molt escèptic. No crec que funcionin. L'entorn no és l'adequat.

—**Durant els últims dos anys ha semblat que l'Iraq dominava els depredadors. Feia la impressió que els terroristes Al-Qaida havien estat totalment derrotats.**

—Sí, però tampoc no hem de veure com una cosa superficial i accidental els avisos que s'han anat acumulant aquests mesos, l'augment de la violència i la nova onada d'assassinats i atemptats suïcides. En un sol dia s'han enregistrat tretze atemptats amb dotzenes de morts. Això és un procés sistemàtic. L'error més gran que van cometre el govern iraquí i les forces multinacionals va ser d'abandonar el moviment Sahwa, les milícies tribals que van resultar tan decisives en la lluita

contra al-Qaida. Hom no els ha integrats; han estat privats del dret de representació i empesos cap a la desesperació i la pobresa. Això tindrà conseqüències. A l'ombra d'al-Qaida van creixent com bolets els grups violents.

—**Així doncs, els avenços dels darrers anys corren un gran perill...**

—Només hem de veure què passa a l'Afganistan: ni la pressió ni les bombes no han aconseguit la fi dels talibans i d'al-Qaida. Al contrari, s'ha enfortit més enllà d'aquest país, cap al Pakistan. S'ha errat en l'estratègia global.

—**El vostre adversari, el primer ministre Nuri al-Maliki, afirma que ha aconseguit un Iraq fort i que ell mateix és un dirigent fort.**

—Ell no ho és, de fort. Com definiríeu la força? Seria tenir el comandament sobre un quilòmetre quadrat al centre de Bagdad.

EL TEMPS

“Al-Maliki no ho és, de fort. Tenim un exèrcit sense avions i sense tancs.”

—Us referiu a la Zona Verda, el complex d’alta seguretat del govern i les ambaixades a la riba del Tigris...

—De Basra al sud, fins a Mossul, al nord, les manifestacions van agafant embranzida. Els serveis (com l’electricitat, l’aigua i la recollida d’escombraries) són pràcticament paralitzats. Fins i tot es torna a bombardejar diàriament la Zona Verda. Tenim un exèrcit sense avions i sense tancs. Quina mena de força és aquesta?

—“A l’Iraq, tenim un problema constitucional”. Però els iraquians no culpen només al-Maliki d’aquest patiment. En culpen els polítics en general, vós mateix hi sou inclòs. Hi ha hagut votants que han arriscat la vida per participar a les eleccions, però després de prop de cinc mesos de negociacions no heu aconseguit formar govern.

—Això és la democràcia. I nosaltres vam perdre tres preciosos mesos amb la formació d’aliances a l’Iraq després de les eleccions i pel fet que la formació d’al-Maliki va pressionar per fer un segon escrutini dels vots.

—Els Estats Units ara lluiten per aconseguir un acord perquè la seva llista i la d’al-Maliki comparteixin el poder i perquè es reparteixin entre ambdues forces els càrrecs ministerials importants.

—No són els Estats Units, que lluiten en aquest sentit. Vaig ser jo qui va convèncer els EUA i l’ONU per avançar cap a un traspass de competències del poder.

—I això què significa? Que sereu primer ministre i al-Maliki president? O viceversa?

—No. A l’Iraq, tenim un problema constitucional. Tot el poder se centra en el càrrec de primer ministre, tant si aquesta persona sóc jo com si és al-Maliki. La meua candidatura pretenia repartir aquest poder. La idea és d’aplicar un sistema segons el qual jo puc acceptar un càrrec, no necessàriament el de primer ministre, i ell pot acceptar un càrrec, no necessàriament el de primer ministre, pel fet que tots dos formem part del procés de presa de decisions i tenim a la mà unes claus importants.

—Però fa tres anys que ens dèieu que a l’Iraq li calia un dirigent fort. Fins va afirmar que aquest país no es pot governar de cap més manera.

—Sí, i avui ho mantinc. Però els resultats de les eleccions van ser tan ajustats que ara pràcticament no es pot seguir aquest principi. Encara no hem fet la transició cap a la democràcia. El 2007 mateix ens pensàvem que havíem arribat més lluny d’on som avui. Ara som en un punt en què ningú no confia

en ningú i hi ha en joc el futur del país i de tota la regió.

—I en aquest punt crític va decidir de donar per acabades les converses amb al-Maliki perquè ell va qualificar el vostre grup de sunnita? Considereu que això és un comportament responsable?

—I tant. Si no haguéssim protestat arran d’aquesta mentida, hauríem perdut el nostre electorat. Els nostres votants, el grup encara ferm de població seglar de l’Iraq, es mantenen categòrics pel que fa a la qüestió del sectarisme. Al nostre grup, un sunnita no vol que el considerin com a sunnita, i un xiïta no vol que el considerin com a xiïta.

—Què ho fa que la classe política que va tornar de l’exili amb l’ajuda dels tancs nord-americans –grup al qual pertanyeu– és tan terriblement incapaç d’arribar al mínim compromís?

—És perquè el procés polític que hem vist aquests darrers set anys ha estat tan marcat per la corrupció i infestat pel terrorisme i la violència. Aquest procés no va néixer a l’Iraq. Va ser un procés custodiat, fins i tot garantit, pels Estats Units. Després d’un procés d’aquesta mena, d’on podria venir l’acord i l’estabilitat? Havíem d’haver vinculat el nostre acord de seguretat, l’Status of Forces Agreement (SOFA), amb els EUA a la reforma política.

—Vau saltar als titulars fa poc quan us va reunir amb l’activista xiïta i ex-dirigent de la milícia Moqtada al-Sadr, els seguidors del qual van intentar assassinar-vos el desembre del 2005 a Najaf.

—Aquesta trobada va tenir lloc, quasi accidentalment, a Damasc. Sempre he estat contra les milícies i mai no canviare d’actitud. Val a dir que vaig trobar que era una persona molt honrada, franca i senzilla. Tots sabem que ve d’una família de generacions d’homes amb cultura. Per això li vaig dir: “Mai cap familiar vostre no ha defensat el sectarisme; com és que formeu part d’una organització sectària?” Em va contestar: “Sóc totalment contrari al sectarisme. Per als nostres problemes, jo defenso una solució iraquiana, no una solució xiïta.”

—Alguns experts han vist la misteriosa retirada de Moqtada al-Sadr com l’autèntica raó que hi va haver

Breus

Berlusconi acull Gaddafi, que fa proselitisme islàmic

El circ romà del líder libi Moammar al-Gaddafi va incloure declaracions –“a Líbia, la dona és més respectada que a occident i als Estats Units”–, actes pseudo-religiosos –com la reunió amb 200 joves italianes a qui explicà els avantatges de l’islam i els aconsellà que es casaren amb homes libis– i crides a la islamització d’Europa. El primer ministre italià, Silvio Berlusconi, llevà importància a l’espectacle i intentà desviar l’atenció cap a les reunions bilaterals, el segon aniversari del tractat d’amistat i una cursa de cavalls: “Les

coses serioses són unes altres; deixem córrer el folklore.” Però l’oposició i els socis de Berlusconi –el Partit Demòcrata i la Lliga Nord– li van retraure tanta benevolència amb Gaddafi.

Maputxes i veneçolans, en vaga de fam

Un pagès veneçolà ha mort a conseqüència d’una vaga de fam de més de quatre mesos contra el govern d’Hugo Chávez i la seva política d’expropiacions i nacionalitzacions, que el va deixar sense terres.

Mentrestant, a Xile, 32 indígenes maputxes empresonats en centres del sud del país fan vaga de fam des de mitjan juliol per reclamar les terres que consideren de la seva propietat. Tots estan detinguts per manifestar-se o fer accions de protesta i empresonats en aplicació de la llei antiterrorista.

Les memòries de Tony Blair ataquen Brown i Iloen Aznar

Les memòries de Tony Blair, *A journey*, que van arribar a les llibreries britàniques la setmana passada, ataquen el seu successor Gordon Brown –“tenia intel·ligència emocional zero”– i parlen bé de l’ex-president espanyol José María Aznar –“va posar les bases per a una amistat personal duradora que tingué importants conseqüències més tard”, concretament a l’hora d’alinejar-se tots dos amb George Bush a favor d’una intervenció a l’Iraq.

Caldran quatre dies per a treure un per un els miners xilens

La recuperació dels 33 miners atrapats a la mina San José de Xile trigarà un total de tres o quatre dies, perquè el rescat de cadascun dels miners ocuparà unes dues hores de mitjana per persona, tot i que en alguns casos s’hi hauran d’esmerçar fins a cinc hores (l’estat d’angoixa del miner pot obligar a administrar calmants). Abans no els treguin un per un, baixaran al refugi sis membres de l’equip de rescat que els ajudaran a equipar-se amb una mena d’escafandre

i a entrar a la gàbia en què pujaran a la superfície a través del forat de 70 centímetres d’amplada obert per la sonda Raisebore Strata 950 (a la foto).

darrere de la millora que es va produir el 2008 a l’Iraq. Molts iraquians i nord-americans us consideraven “l’home més perillós de l’Iraq”.

—Si és així, tots nosaltres som perillosos. Aquest home compta amb quaranta escons al Parlament i té un moviment de base en aquest país.

—Diríeu que tornarà a l’Iraq i a la política?

—Ho hauria de fer. Seria bo per a l’Iraq i la seva gent.

—Quina potència estrangera exerceix més influència en la política iraquiana?

—L’Iran.

—Ens ho podeu explicar?

—No.

—Per què? Avui dia molts països estan preocupats per l’Iran, a causa del seu programa nuclear.

—Per a mi, la influència de l’Iran no és positiva. Naturalment que no defenso la política iraniana. Fins i tot estic segur que em tenen a la llista negra, vetat. Però considero que el món s’hauria de comprometre, parlar amb l’Iran i mirar d’intuir d’on ve el temor envers l’Iran. Els iranians són gent amb lògica. Hauríem de mirar de convèncer-los que al capdavant la proliferació no afavoreix els seus objectius.

—Vós viatgeu d’una capital àrab a una altra, coneixeu tots els dirigents àrabs i sabeu que es van armant. Allawi: tothom està espantat. La por

arriba fins a l’últim racó de la regió. Els Estats Units i tot estan espantats, i també l’Iran. Anem cap a una situació que podria assemblar-se a la crisi cubana del 1962. Damunt nostre s’estén un núvol de temor. Tot-hom hauria de fer tant com pogués per evitar les tensions. Parlo d’una conferència internacional sobre la proliferació. L’Iraq és capaç de conviure amb un Iran nuclear?

—No ho sé.

—Creieu que esclatarà una guerra arran del programa nuclear iranià?

—La probabilitat és claríssima.

Bernhard Zand

Traducció de Carles Urritz